

**Tallennus- ja
kokoelmayhteistyöryhmä
TAKO**

Hankesuunnitelma 2011–2012

1. Tausta ja tavoitteet

Suomen kansallismuseo järjesti 23.1.2009 maakuntamuseoille ja valtakunnallisille erikoismuseoille kokoelmapolitiikkaa ja -yhteistyötä käsittelevän tilaisuuden. Tuolloin käynnistettiin hanke, jonka tavoitteena on museoammatillisten museoiden avoin ja aktiivinen kokoelmayhteistyö sekä yhdessä sovitun joustavan tallennustyönjaon toimeenpano.

Tavoitteina ovat:

- Ammatillisten museoiden kokoelmatyötä kehitetään selventämällä ja koordinoimalla niiden välistä työnjakoa. Rakennetaan museoiden välinen tallennustyönjako- ja yhteistyömalli.
- Tallennustyönjako sovitaan pooleissa, jotka takaavat vuorovaikutuksen ja parhaiden käytäntöjen jakamisen. Poolien puitteissa toteutetaan valtakunnallisia nykydokumentointihankkeita.
- Yhteistyön tuloksena syntyy ns. Suomi-kokoelma. Kokoelma muodostuu yhteistyöhankkeissa syntyvästä uuskartunnasta, johon voidaan myöhemmin liittää vanhojen kokoelmien tallenteita soveltuvien osin.
- Poolimuseoille tarjotaan mahdollisuutta tehdä poolin museoita sitova tallennustyönjakosopimus.
- Kokoelmatyöskentelyn koordinointi saatetaan pysyväksi osaksi Museoviraston/Kansallismuseon toimintaa siten, että sille osoitetaan vastuuhenkilö, jonka tehtävä on ylläpitää työnjakoa ja verkostoa. Verkostoon osallistuvat museot nimeävät omat vastuuhenkilönsä.
- Valmistellaan Suomi-kokoelman kokoelmapolitiikka-asiakirja. Suositus kulttuurihistoriallisten museoiden kokoelmapolitiikka-asiakirjojen rakenteesta ja sisällöstä. Verkostoon osallistuvat museot noudattavat suositusta soveltuvien osin, jotta asiakirjat ovat vertailukelpoisia.
- Suomi-kokoelman liikkuvuuden pelisäännöt.
- Kirjallinen esitys koordinoituyhteistyön tavoitteista ja toimintatavoista.

Tavoitteena on monivuotinen jatkuva kokoelmayhteistyö, joka tekee mahdolliseksi kokoelmatyöskentelyn asiantuntijuuden jakamisen. Aihepiirejä ovat ainakin luetteloinnin kehittäminen, kokoelmien liikkuvuus, arvoluokitus ja poistopolitiikka. Työskentely on verkostomaista ja mukaantulo on vapaaehtoista. Hankkeen ensimmäinen vaihe päättyi tammikuussa 2010. Tässä hankesuunnitelmassa käsitellään vuotta 2011. Vuonna 2013 hankevaihe päättyy ja toiminta siirtyy osaksi Museoviraston/Kansallismuseon toimintaa.

2. Hankkeen vaiheet ja tehtävät

Vuonna 2011 pooleissa toteutetaan tai aloitetaan ensimmäiset nykydokumentointihankkeet.

Tallennustyönjakokeskustelun ensimmäinen vaihe on viety loppuun. Tulos on kirjallinen esitys tallennustyönjaosta.

Dokumentointityö ja Suomi-kokoelman muodostaminen edellyttävät sitoutumista tietokantayhteistyöhön, näillä näkymin KDK:n puitteissa. Vuoden loppuun mennessä on

ratkaistu, miten museoiden tietokannat ja Suomi-kokoelma-ajatus keskustelevat keskenään. Asiasanoitus on keskeinen väline ilmaistaessa mitkä museoiden esineet kuuluvat Suomi-kokoelmaan. Mitään museoita ei rajata ulkopuolelle sen käyttämän järjestelmän perusteella.

Lisäksi ryhdytään valmistelemaan suositusta kulttuurihistoriallisten museoiden kokoelmapolitiikka-asiakirjojen rakenteesta ja sisällöstä.

Vuosi 2011

Nykydokumentointihankkeet käynnistyvät
Suomi-kokoelman tallentamisen ja luetteloinnin ohjeistaminen
Suomi-kokoelman visio valmis
Esitys kokoelmien liikkuvuudesta valmistuu
Kirjallinen ehdotus poolien tallennustyönjaosta.
Ohjeistus tietosuojakysymyksestä eli käyttö lupa-asia
Nykydokumentointikoulutus yhteistyössä Suomen museoliiton kanssa
Valtakunnallinen seminaari (mahdollisesti skandinaavisia luennoitsijoita mukana).

2012

Ensimmäiset nykydokumentointihankkeet päättyvät
Nykydokumentointiprojektin prosessikuvaus ja suositus raportin rakenteesta.
Poolimuseoiden ja Museoviraston välisten sopimusten luonnokset valmisteltu.
Hankkeen arviointi ja sen pohjalta esitys toiminnan koordinoinnista Kansallismuseon kautta.
Suomi-kokoelman kokoelmapolitiikka-asiakirja valmistuu.
Valtakunnallinen seminaari (mahdollisesti skandinaavisia luennoitsijoita mukana).

2013

Työnjakosopimukset allekirjoitetaan
Projekti jatkuu osana Museoviraston/Kansallismuseon vakinaista toimintaa
Dokumentointiprojektitietokanta
Suomi-kokoelman portaali
Suositus kulttuurihistoriallisten museoiden kokoelmapolitiikka-asiakirjojen rakenteesta ja sisällöstä
Valtakunnallinen seminaari

3. Hankkeen aikataulu

2011

- 19.1. TAKO-ryhmän kokous Helsingin kaupunginmuseossa
Suomi-kokoelman visio on valmis esiteltäväksi
Käyttölupa-asiakirjat valmiina käyttöön
Hankesuunnitelma ja toimintakertomus 2010 hyväksytään
- 24.1. Valtakunnallinen seminaari Kansallismuseossa

helmi-maaliskuu

TAKO-ryhmän kokous
Luetteloinnin ohjeistaminen
Liikkuvuuden pelisäännöt
Suomi-kokoelman oma kokoelmapolitiikka

huhti-toukokuu

Poolit kokoontuvat

1 – 2 kokousta syksyyn

Suomi-kokoelma
Liikkuvuuden pelisäännöt
Tammikuun seminaarin valmistelu

joulukuu

Esitys kokoelmien liikkuvuudesta valmistuu
Kirjallinen esitys poolien tallennustyönjaosta.

4. Rajaus

Toiminta on suunnattu kaikille museoammattillisesti hoidetuille kulttuurihistoriallisille museoille.

Hanke ei tuota työmenetelmäkuvauksia tai nykydokumentoinnin määritelmää. Poolit ratkaisevat ne tapauskohtaisesti itse.

5. Hankeorganisaatio ja resurssit

5.1 Rakenne ja tehtävä

Hankkeen ohjausryhmä piti ensimmäisen kokouksensa 23.3.2009, jolloin se järjestäytyi ja otti nimekseen Tallennus- ja kokoelmayhteistyöryhmä TAKO. Ohjausryhmä määrittelee tavoitteet ja suunnittelee hankkeen sekä valmistelee esityksen tallennustyönjaosta ja siihen liittyvästä verkostotoiminnasta.

TAKO-ryhmään kuuluvat 2011–12

Teemu Ahola, Työväenmuseo Werstas

Riitta Kela, Tampereen museot

Sanna Kupila, Turun museokeskus

Hanna Kyläniemi, Lapin maakuntamuseo (27.10.2011 alkaen)

Kaisa Laitinen, Suomen urheilumuseo

Johanna Lehto-Vahtera, Aboa vetus & Ars nova, vpj. 27.10.2011 alkaen

Kimmo Levä, Mobilia, vpj (27.10.2011 asti)

Dan Lindholm, Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo

Minna Sarantola-Weiss, Helsingin kaupunginmuseo, pj.

Sihteereinä toimivat Risto Hakomäki ja Antti Metsänkylä Suomen kansallismuseosta. Museoviraston kehittämispäällikkö Elina Anttila osallistuu kokouksiin tarvittaessa.

Ryhmä voi halutessaan kutsua asiantuntijoita kokouksiinsa.

Tammikuussa 2009 valitun ryhmän kokoonpano tarkistetaan tammikuussa 2011. Tammikuussa valitun ryhmän kokoonpano tarkistetaan tammikuussa 2011, siten, että poolien puheenjohtajat muodostavat ohjausryhmän, joka valitaan seuraavan kerran 2013. Museovirasto nimittää ohjausryhmän virallisesti. Museoviraston kehittämispäällikkö kuuluu ryhmään tarvittaessa kutsuttavana asiantuntijajäsenenä.

5.2 Vastuut ja päätöksenteko

Hankevastaavat ovat Minna Sarantola-Weiss, Risto Hakomäki ja Antti Metsänkylä, jotka vastaavat projektin etenemisestä, aikataulusta ja tiedottamisesta. Kansallismuseon kokoelma- ja tutkimusyksikön yli-intendentti voisi olla hankevastaava, kun toiminta vakiintuu osaksi Museoviraston/Kansallismuseon toimintaa.

TAKO-ryhmän päätökset tehdään joko kokouksissa tai sähköpostitse.

TAKO-ryhmä raportoi valtakunnalliselle kokoukselle, Kansallismuseolle, Museoliitolle ja Opetusministeriölle.

5.3. Resurssit

Poolien nykydokumentointihankkeisiin haetaan tukea Museoviraston innovatiivisille hankkeille myönnettävistä avustuksista.

Hankevastaavat ja TAKO-ryhmä osallistuvat hankkeeseen osana virkatyötään. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt hankkeelle 15 000 euron erityisavustuksen vuodelle 2010. Avustuksesta voidaan maksaa TAKO-ryhmän ja poolien jäsenten matkakustannukset. Avustus maksetaan Suomen museoliiton kautta. Kansallismuseon auditorio on maksutta käytössä. Kansallismuseosta on mahdollista saada käyttöön korkeakouluharjoittelijan työpanosta. Tavoite on, että toiminnalla on tulevaisuudessa Museoviraston budjetissa oma momentti, joka kattaa poolien matkakulut. Vuodelle 2011 on jälleen haettu erityisavustusta ministeriöltä.

6. Laadun varmistus

6.1 Hankkeessa sovellettavat työmenetelmät ja ohjeet

Säännölliset TAKO-ryhmän kokoukset.
Valtakunnallinen kokous vuosittain.

6.2 Tulosten hyväksyminen

TAKO-ryhmä ja valtakunnallinen kokous.

6.3 Muutosten hallinta

TAKO-ryhmä tarkistaa hankesuunnitelmaa tarvittaessa.

6.4 Dokumentointi

Projektin sihteerit vastaavat materiaalien tallentamisesta Museoviraston virka-arkistoon paperimuodossa sekä sähköisesti.

6.5 Hankkeen riskien hallinta

Riski	Riskin hallinnan toimenpiteet
Hankkeen tulos ei vastaa siihen kohdistuvia odotuksia.	Tavoitteet on kirjattu selkeästi.
Hankkeen tulos ei vastaa Museoviraston, Suomen museoliiton ja Opetus- ja kulttuuriministeriön odotuksia.	Riittävä yhteydenpito Museovirastoon, Suomen museoliittoon ja Opetus- ja kulttuuriministeriöön. Pj ja sihteerit pitävät yhteyttä Kansallismuseon ylijohtajaan sekä Museoviraston pääjohtajaan. Museoviraston kehittämispäällikkö osallistuu asiantuntijana ohjausryhmän työskentelyyn
Museokenttä ei sitoudu riittävästi.	Hankkeesta on hyötyä osallistujille. Riittävä tiedottaminen. Yhteiset seminaarit.
Hanke ei valmistu sovitussa aikataulussa	Tavoitteet ovat realistisia ja toteutettavissa suunnitellussa aikataulussa. Aikataulun pitävyys varmistetaan sillä, että projektivastaavat varaavat projektin käyttöön riittävästi työaikaa ja projektiin on mahdollisuus tarvittaessa resursoida myös lisää henkilötyötä.
Hankevastaavien pitkäaikainen sairausloma tai vaihtuminen	Ohjausryhmän puheenjohtajalle ja sihteerille on nimetty varahenkilöt, joille tiedotetaan hankkeen kulusta. Kaikki hankkeeseen liittyvä materiaali tallennetaan Museovirastoon.

7. Hankkeen sidos- ja intressiryhmien hallinta

Hankkeen tärkeimmät sidosryhmät ovat:

Kotimainen ammatillisesti hoidettujen kulttuurihistoriallisten museoiden kenttä
 Museovirasto ja Kansallismuseo
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Suomen museoliitto
 Valtion taidemuseon Kehittäminen ja yhteiskuntasuhteet -yksikkö Kehys

Kansainvälisiä yhteistyökumppaneita ovat Samdok-sihteeristö (Ruotsi), Samtidsnett (Norja), Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie (Tanska) ja Collectingnet

8. Tiedonvälitys ja hankkeen etenemisen seuraaminen

Puheenjohtaja kutsuu TAKO-ryhmän koolle sähköpostilla.

Sihteerit pitävät kokouksista muistiota, joka jaetaan ohjausryhmän jäsenille sähköpostilla.

Hankkeella on oma sivusto Museoviraston verkkosivuilla.

Hankesuunnitelma tallennetaan projektin eDuuni-työalustalle, jota hallinnoidaan Museovirastosta. Sinne tallennetaan myös projektissa syntyvät esitykset, raportit ja ohjausryhmän kokousmuistiot sekä museoiden kokoelmapolitiikka-asiakirjat ja muu mahdollinen kokoelmien hoitoon liittyvä materiaali *best practice* -periaatteella. Tulevaisuudessa alustalla on esillä myös nykydokumentointihankkeissa syntynyttä materiaalia.

Tavoitteena on joustavamman Wiki-pohjaisen alustan käyttöön otto vuonna 2012.

Museoille lähetetään Museopostin kautta kaksi kertaa vuodessa sähköinen uutiskirje, jossa kerrotaan toiminnan etenemisestä ja pyydetään palautetta.

Vuosittain järjestetään valtakunnallinen seminaari.

9. Hankkeen päätyminen

Hankkeen kolmas vaihe päättyy tammikuussa 2012 järjestettävään seminaariin. Kokouksessa esitellään konkreettiset ehdotukset jatkotoimiksi ja niiden aikatauluksi. TAKO-ohjausryhmän kokoonpano päivitetään.

Hanke päättyy vuonna 2013, kun kokoelmatyöskentelyn koordinointi on saatu viralliseksi osaksi Museoviraston/Kansallismuseon ja museoiden toimintaa.